

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Gdańsku

LGD-4101-009-04/2012

P/12/134

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/12/134 – Funkcjonowanie funduszy sołeckich
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku
Kontroler	Janusz Palmowski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 83156 z dnia 29 sierpnia 2012 r.
Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta i Gminy w Czarnem, ul. Moniuszki 12, 77-330 Czarne (dalej: „Urząd”)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jan Zieniuk, Burmistrz Gminy Czarne

[Dowód: akta kontroli str. 1-2]

II. Ocena kontrolowanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości¹, funkcjonowanie funduszu sołeckiego w Gminie Czarne (dalej: „Gmina”).

Ocena ogólna

Uzasadnienie oceny ogólnej

Pozytywną ocenę uzasadnia przede wszystkim prawidłowe wykorzystanie środków funduszu sołeckiego w latach 2011-2012 (I półrocze), a także zapewnienie przeszkolenia sołtysów w zakresie problematyki funduszu i właściwa współpraca pracowników Urzędu z sołtysami w tym zakresie.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały przede wszystkim na:

- przekroczeniu terminu przekazania sołtysom informacji o wysokości środków funduszu na 2011 r.,
- popełnianiu błędów w obliczaniu wysokości środków funduszu przypadających sołectwom w badanych latach,
- sfinansowaniu w 2010 r. ze środków funduszu przedsięwzięcia niezgłoszonego we wniosku sołectwa (budowa wiaty w sołectwie Domisław) oraz uzyskaniu w związku z tym nienależnej refundacji z budżetu państwa części wydatków na realizację tego przedsięwzięcia.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Organizowanie funduszu sołeckiego

1.1. Tworzenie funduszu sołeckiego

Opis stanu faktycznego

Rada Miejska w Czarnem (dalej: „Rada Miejska”) terminowo podjęła uchwały w sprawie wyodrębnienia funduszu sołeckiego w budżecie Gminy na lata 2010², 2011³ i 2012⁴, tj. odpowiednio do: 30 czerwca 2009 r., 31 marca 2010 r. i 31 marca 2011 r. – zgodnie z art. 6 i art. 1 ust. 1 ustawy o funduszu sołeckim⁵.

[Dowód: akta kontroli str. 58]

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Uchwała Rady Miejskiej w Czarnem nr XXXI/210/09 z dnia 30 czerwca 2009 r.

³ Uchwała Rady Miejskiej w Czarnem nr XL/259/10 z dnia 24 marca 2010 r.

⁴ Uchwała Rady Miejskiej w Czarnem nr 0007.28.2011 z dnia 28 marca 2011 r.

⁵ Ustawa z dnia 20 lutego 2009 r. o funduszu sołeckim (Dz.U. Nr 52, poz. 420 ze zm.).

W badanym okresie inicjatorem wyodrębnienia funduszu w budżecie Gminy funduszu był Burmistrz Gminy.

[Dowód: akta kontroli str. 59]

Ustalona przez Urząd wysokość funduszu wynosiła: w 2010 r. – 129,6 tys. zł, w 2011 r. – 142,1 tys. zł i w 2012 r. – 149,3 tys. zł. Rada Miejska skorzystała z prawa zwiększenia środków funduszu ponad wysokość obliczoną na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy o funduszu sołeckim: w 2010 r. – do 138,7 tys. zł⁶ (więcej o 9,1 tys. zł), w 2011 r. – do 142,6 tys. zł⁷ (więcej o 0,5 tys. zł) i w 2012 r. – do 149,9 tys. zł⁸ (więcej o 0,6 tys. zł).

[Dowód: akta kontroli str. 61-102, 152-154]

Uchwałę w sprawie wyodrębnienia funduszu sołeckiego w budżecie Gminy na 2010 r. przekazano w dniu 01.07.2009 r. Wojewodzie Pomorskiemu i Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Gdańsku (dalej: „RIO”), a uchwały dotyczące funduszu na 2011 r. i 2012 r. przekazano RIO – odpowiednio w dniach: 26.03.2010 r. i 31.03.2011 r., tj. w terminie określonym w art. 90 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym⁹. RIO oraz Wojewoda Pomorski nie wskazywali naruszeń prawa przy wydaniu powyższych uchwał.

[Dowód: akta kontroli str. 59-60]

W zakresie tworzenia funduszu sołeckiego nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.2. Rozdysponowanie środków funduszu sołeckiego na sołectwa

*Opis stanu
faktycznego*

1.2.1. W badanym okresie w Gminie funkcjonowało 10 sołectw: Biernatka, Bińcze, Domisław, Kijno, Krzemieniewo, Nadziejewo, Sierpowo, Sokole, Raciniewo, Wyczechy-Łoża.

[Dowód: akta kontroli str. 57]

Burmistrz Gminy w terminie do 31 lipca roku poprzedzającego rok budżetowy przekazał sołtysom wszystkich sołectw, zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy o funduszu sołeckim, informacje o wysokości środków z funduszu na 2010 r. i na 2012 r. W przypadku funduszu na 2011 r. informacje przekazano po terminie.

W błędnej wysokości obliczono wysokość środków funduszu przypadającą w 2010 r. – trzem sołectwom, w 2011 r. – wszystkim sołectwom i w 2012 r. – jednemu sołectwu.

[Dowód: akta kontroli str. 109, 133-134, 138, 152-154, 180]

⁶ Uchwała Rady Miejskiej w Czarnem nr XXXVIII/242/09 z dnia 29 grudnia 2010 r. w sprawie uchwalenia budżetu gminy na 2010 r.

⁷ Uchwała Rady Miejskiej w Czarnem nr IV/16/11 z dnia 21 stycznia 2011 r. w sprawie uchwalenia budżetu gminy na 2011 r.

⁸ Uchwała Rady Miejskiej w Czarnem nr 0007.88.2011 w sprawie uchwalenia budżetu gminy na 2012 r.

⁹ Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.

Kwota bazowa (K_b), o której mowa w art. 2 ust. 1 ustawy o funduszu sołeckim, dotycząca funduszu na 2010 r. wyniosła 2.424,99 zł¹⁰, na 2011 r. – 2.569,02 zł¹¹ i na 2012 r. – 2.813,20 zł¹².

[Dowód: akta kontroli str. 152-154]

Wysokość środków funduszu sołeckiego na 2010 r. i 2011 r. obliczał Skarbnik Gminy, sporządzając dokument pn. „Wysokość środków przypadających na dane sołectwo wg algorytmu na ...rok”, pomimo iż w regulaminie organizacyjnym Urzędu i w zakresie czynności nie miał przypisanej odpowiedzialności za wykonywanie powyższych czynności.

Dokument dotyczący funduszu sołeckiego na 2012 r. został sporządzony przez podinspektora Referatu Inwestycji i Ochrony Środowiska w Urzędzie, w uzgodnieniu ze Skarbnikiem Gminy.

[Dowód: akta kontroli str. 8-21, 34-41, 110-111, 133-135, 236]

Ustalone
nieprawidłowości

W zakresie obliczenia i rozdysponowania w badanych latach środków funduszu na sołectwa stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- 1) Informacje podpisane przez Skarbnika Gminy o wysokości środków z funduszu przypadającej na dane sołectwo w 2011 r. zostały przekazane ośmiu sołtysom¹³ w dniu 09.08.2010 r., a dwóm¹⁴ w dniu 10.08.2010 r., pomimo iż zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy o funduszu sołeckim winny one być przekazane w terminie do dnia 31 lipca roku poprzedzającego rok budżetowy. Na informacjach umieszczona była data 30.07.2010 r.

[Dowód: akta kontroli str. 113-132]

Skarbnik Gminy wyjaśniła, że informacje sporządzone zostały w wymaganym terminie i dopiero w trakcie niniejszej kontroli dowiedziała się o zaistniałych opóźnieniach w ich przekazywaniu i nie zna przyczyn, które mogły je spowodować.

[Dowód: akta kontroli str. 234]

Sekretarz Gminy wyjaśniła, że w okresie od dnia 02.07.2010 r. do 31.12.2010 r. wysyłką korespondencji zajmował się pracownik interwencyjny i w związku z upływem czasu brak jest możliwości ustalenia przyczyn powstałej zwłoki.

[Dowód: akta kontroli str. 277]

- 2) W błędnej wysokości ustalono fundusz sołeczki na 2010 r. dla sołectw: Bińcze, Kijno i Nadziejewo. W przekazanych sołtysom informacjach o wysokości środków funduszu podano nieprawidłowo wyliczone kwoty dla tych sołectw. Łączna wysokość środków funduszu była wyższa ogółem o 72,73 zł od kwot wynikających z prawidłowego obliczenia, na podstawie wzoru określonego w art. 2 ust. 1 ustawy o funduszu sołeckim.

¹⁰ Iloraz wykonanych dochodów bieżących Gminy za 2008 r. (22.569.373,73 zł) oraz liczby mieszkańców Gminy ustalonej przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, wg stanu na dzień 31.12.2008 r. (9.307 osób).

¹¹ Iloraz wykonanych dochodów bieżących Gminy za 2009 r. (23.727.465,23 zł) oraz liczby mieszkańców Gminy ustalonej przez Prezesa GUS, wg stanu na dzień 31.12.2009 r. (9.236 osób).

¹² Iloraz wykonanych dochodów bieżących Gminy za 2010 r. (25.985.511,67 zł) oraz liczby mieszkańców Gminy ustalonej przez Prezesa GUS, wg stanu na dzień 31.12.2010 r. (9.237 osób).

¹³ Sołtysi sołectw: Bińcze, Biernatka, Domisław, Kijno, Krzemieniewo, Nadziejewo, Raciniewo, Sierpowo.

¹⁴ Sołtysi sołectw Wyczechy i Sokole.

Przekroczenie wysokości środków przypadających poszczególnym sołectwom wyniosło – odpowiednio: 24,24 zł, 24,24 zł i 24,25 zł.

[Dowód: akta kontroli str. 152, 180]

Przyczyną błędnego wyliczenia kwot funduszu było przyjęcie do obliczeń liczby mieszkańców w tych sołectwach większej o jeden, niż wynikająca z prowadzonego przez Gminę zbioru danych stałych mieszkańców, o którym mowa w art. 44a ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy o ewidencji ludności i dowodach osobistych¹⁵.

[Dowód: akta kontroli str. 152]

Podinspektor ds. ewidencji ludności i dowodów osobistych w Urzędzie, prowadzący m.in. rejestr stałych mieszkańców Gminy wyjaśniła, że różnice liczby mieszkańców, wg stanu na dzień 30.06.2009 r., wynikają z błędów w systemie teleinformatycznym, które zostały zauważone i usunięte już po sporządzeniu zestawienia liczby mieszkańców w dniu 30.06.2009 r.

[Dowód: akta kontroli str. 231-232]

- 3) W nieprawidłowej wysokości ustalono kwotę środków funduszu na 2011 r. dla wszystkich 10 sołectw. Z wyliczeń Skarbnika Gminy, wysokość środków funduszu wynosiła 142.113,70 zł. Kwota ta była wyższa łącznie o 5.464,94 zł (4%) od kwoty wynikającej z prawidłowego obliczenia (136.648,76 zł).

[Dowód: akta kontroli str. 133-134, 153]

Przyczynami błędnego wyliczenia kwoty funduszu były:

- nieprawidłowe obliczenie kwoty bazowej (2.667,80 zł, zamiast 2.569,02 zł), spowodowane mylnym ustaleniem kwoty dochodów bieżących Gminy za 2009 r.¹⁶

Skarbnik Gminy wyjaśniła, że powyższe spowodowane było nieświadomą pomyłką,

- przyjęcie do obliczeń liczby mieszkańców w sołectwach Nadziejewo i Bińcze większej o jeden i w sołectwie Sierpowo większej o dwóch, niż wynikające z prowadzonego przez Gminę zbioru danych stałych mieszkańców, o których mowa w art. 44a ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy o ewidencji ludności.

Według wyjaśnień podinspektora ds. ewidencji ludności i dowodów osobistych w Urzędzie, rozbieżności spowodowane były błędami w systemie teleinformatycznym.

[Dowód: akta kontroli str. 133-134, 139-146, 151, 153, 232, 234]

- 4) W błędnej wysokości ustalono fundusz sołecki na 2012 r. dla sołectwa Nadziejewo. W przekazanej sołtysowi informacji zawyżono kwotę dla tego sołectwa o 28,14 zł.

[Dowód: akta kontroli str. 154]

Podinspektor ds. ewidencji ludności i dowodów osobistych wyjaśniła, że rozbieżność w zakresie liczby stałych mieszkańców tego sołectwa wynikała z błędów w systemie teleinformatycznym, które zostały zauważone i usunięte już po sporządzeniu zestawienia liczby mieszkańców w dniu 30.06.2011 r.

[Dowód: akta kontroli str. 232]

¹⁵ Ustawa z dnia 10 kwietnia 1974 r. o ewidencji ludności i dowodach osobistych (Dz.U. z 2006 r. Nr 139, poz. 993 ze zm.).

¹⁶ Do obliczeń kwoty bazowej przyjęto kwotę dochodów bieżących – 24.639.766,37 zł, zamiast 23.727.476,23 zł.

1.2.2. Wnioski sołectw dotyczące zaplanowania w ramach funduszu sołeckiego przedsięwzięć w budżecie Gminy na lata 2010, 2011 i 2012 zostały uchwalone przez zebrania wiejskie i przekazane Burmistrzowi Gminy do 30 września roku poprzedzającego rok budżetowy, co było zgodne z art. 4 ust. 4 ustawy o funduszu sołeckim. Wszystkie wnioski zawierały wskazanie przedsięwzięć przewidzianych do realizacji na obszarze sołectwa w ramach środków określonych dla danego sołectwa wraz z oszacowaniem ich kosztów i uzasadnieniem, zgodnie z art. 4 ust. 3 ww. ustawy.

[Dowód: akta kontroli str.103-108, 165-169, 181, 184, 187-190, 193-197, 199-202]

Nie stwierdzono przypadków odrzucenia przez Burmistrza Gminy wniosków sołectw o przyznanie środków funduszu z powodu niespełnienia warunków¹⁷ określonych w art. 4 ust. 2-4 ustawy o funduszu sołeckim.

[Dowód: akta kontroli str. 103-108]

Dobłą praktyką w badanym okresie w Gminie było przekazywanie sołtysom (przy informacjach o wysokości przysługujących środków z funduszu) treści przepisów ustawy o funduszu sołeckim dotyczących jego przeznaczenia oraz warunków przyznania, a ponadto wskazywanie, że w przypadku problemów przy opracowaniu wniosku zebrania wiejskiego osoby uprawnione mogą zgłaszać się o pomoc i konsultacje do Urzędu.

[Dowód: akta kontroli str. 124, 126, 128, 130, 180]

W Gminie obowiązywała „Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta i Gminy Czarne na lata 2005-2015¹⁸”, której założenia uwzględniono przy ocenie wniosków sołectw.

[Dowód: akta kontroli str. 46-56]

W badanym okresie żadne z sołectw nie uzyskiwało dochodów z powierzonego im mienia komunalnego.

[Dowód: akta kontroli str. 236]

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości¹⁹, organizowanie funduszu sołeckiego.

Ocena cząstkowa

2. Wykorzystanie środków funduszu sołeckiego

2.1. Realizacja wydatków budżetowych ponoszonych w ramach funduszu sołeckiego

Kwoty wydatków ogółem poniesionych w ramach funduszu sołeckiego wyniosły: w 2010 r. – 101,2 tys. zł (73,0% planowanych wydatków), w 2011 r. – 123,4 tys. (86,5%), w I półroczu 2012 r. – 19,8 tys. zł (13,2%).

[Dowód: akta kontroli str. 205]

¹⁷ Uchwalony przez zebranie wiejskie wniosek sołectwa, który zawiera wskazanie przedsięwzięć przewidzianych do realizacji na obszarze sołectwa w ramach środków określonych dla danego sołectwa na podstawie informacji, o której mowa w art. 2 ust. 2 ustawy o funduszu sołeckim, wraz z oszacowaniem ich kosztów i uzasadnieniem, sołtys przekazuje wójtowi w terminie do dnia 30 września roku poprzedzającego rok budżetowy.

¹⁸ Uchwała Rady Miejskiej nr XXVIII/170/05 z dnia 8 września 2005 r. w sprawie przyjęcia dokumentu „Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta i Gminy Czarne na lata 2005-2015.

¹⁹ Podobnie jak przy ocenie ogólnej, Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen cząstkowych dotyczących działalności w badanym obszarze: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

Główną przyczyną niepełnego wykonania funduszu sołeckiego w 2010 r. i 2011 r. było niezrealizowanie zadań w sołectwach Biernatka, Raciniewo oraz Wyczechy:

- Biernatka: w latach 2010 i 2011 nie wykonano boiska sportowego oraz nie przygotowano placu pod plac zabaw (ogółem 15,7 tys. zł).

Burmistrz Gminy wyjaśnił, że powyższe spowodowane było nieuzyskaniem zgody właściciela – Oddziału Terenowego Agencji Nieruchomości Rolnych w Gdańsku na nieodpłatne przekazanie działki nr 94/11 w Biernatce o pow. 2,9205 ha,

- Raciniewo: w 2011 r. nie zrealizowano wnioskowanego przedsięwzięcia polegającego na dofinansowaniu budowy domu pogrzebowego (8,3 tys. zł).

Według wyjaśnień Burmistrza Gminy, po otrzymaniu dokumentacji projektowo-kosztorysowej okazało się, że koszt realizacji budowy obiektu znacznie przekracza kwotę, którą Gmina przewidywała na wykonanie tego zadania i dlatego zostało ono przesunięte, a jego realizacja będzie zależna od decyzji Rady Miejskiej,

- Wyczechy: w 2010 r. nie wykonano skrzynki siłowej i lamp oświetleniowych przy boisku sportowym w Wyczechach (ogółem 24,3 tys. zł).

Zadanie zostało zlecone spółce Energa Operator, która jeszcze nie zakończyła jego realizacji.

[Dowód: akta kontroli str. 164, 181-191, 194-202, 240-241]

W badanym okresie środki funduszu nie były wykorzystywane jako wkład własny Gminy przy realizacji projektów współfinansowanych z budżetu Unii Europejskiej.

[Dowód: akta kontroli str. 236]

W latach 2010-2012 (I półrocze) jedno z przedsięwzięć – wyposażenie placu zabaw w sołectwie Nadziejewo było współfinansowane ze środków ogólnych budżetu Gminy (poza pulą funduszu), w kwocie 11.501,91 zł. Ze środków funduszu na to zadanie wydatkowano kwotę 13.400 zł.

[Dowód: akta kontroli str. 207-209]

W zakresie prawidłowości realizacji w badanym okresie wydatków budżetowych w ramach funduszu, analizą objęto wykorzystanie środków przez wszystkie sołectwa, o łącznej kwocie 253.192,59 zł, z tego: w 2010 r. – 101.257,19 zł, w 2011 r. – 123.401,18 zł, w 2012 r. (do 05.09) – 28.534,22 zł.

Za wyjątkiem jednego zadania²⁰, środki funduszu przeznaczono na realizację zgłoszonych we wnioskach przedsięwzięć, które były zadaniami własnymi Gminy, służyły poprawie warunków życia mieszkańców i były zgodne ze strategią rozwoju Gminy, tj. zgodnie z zasadami określonymi w art. 1 ust. 3 ustawy o funduszu sołeckim.

[Dowód: akta kontroli str. 155-163]

W zakresie realizacji zadań finansowanych w ramach funduszu sołeckiego, badaniem objęto wszystkie przedsięwzięcia sfinansowane z funduszu sołeckiego w okresie od 01.01.2010 r. do 05.09.2012 r. W wyniku badania dowodów księgowych potwierdzających poniesienie wydatków finansowanych środkami funduszu we wszystkich sołectwach oraz oględzin miejsc realizacji wybranych przedsięwzięć w ośmiu sołectwach nie stwierdzono nieprawidłowości.

[Dowód: akta kontroli str. 155-161, 164, 191-192, 203-204, 315-360]

Według wyjaśnień Burmistrza Gminy, przy realizacji funduszu sołeckiego w badanym okresie nie było problemów, a jedyną trudnością jest niezrozumienie przez

²⁰ Budowa wiaty w sołectwie Domisław w 2010 r.

mieszkańców idei funduszu i konieczność ograniczania się do realizacji wyłącznie zadań Gminy, a nie wszystkich występujących potrzeb w sołectwie.

[Dowód: akta kontroli str. 239]

Z ankiety wypełnionej przez 10 sołtysów wynikało, że zapoznali się oni z przepisami dotyczącymi funkcjonowania funduszu. Wiedzę o zasadach jego funkcjonowania pozyskali od pracowników Urzędu (dziewięciu sołtysów), a także za pośrednictwem internetu (trzech), z publikacji w prasie, w tym z „Gazety Sołeckiej” (sześciu). Wszyscy sołtysi stwierdzili, że w ich sołectwach fundusz funkcjonuje prawidłowo oraz, a pomoc pracowników Urzędu w realizacji zadań związanych z jego funkcjonowaniem była wystarczająca. Według sołtysów, funkcjonowanie funduszu wpłynęło pozytywnie na aktywność obywatelską w ich sołectwach.

[Dowód: akta kontroli str. 285-314]

Zdaniem Burmistrza Gminy, funkcjonowanie funduszu sołeckiego wpłynęło na zwiększenie aktywności obywatelskiej, co przejawiało się inicjatywą mieszkańców w zgłaszaniu i zaangażowaniu nowych zadań służących poprawie infrastruktury sołectwa dla ogółu społeczności lokalnej.

[Dowód: akta kontroli str. 239]

W drugim roku funkcjonowania funduszu frekwencja mieszkańców poszczególnych sołectw na zebraniach wiejskich wyniosła 382 osoby, tj. była wyższa w stosunku do roku poprzedniego o 204 osoby.

[Dowód: akta kontroli str. 213]

*Ustalone
nieprawidłowości*

W zakresie realizacji wydatków ponoszonych z funduszu sołeckiego stwierdzono, że w 2010 r. środki z funduszu w wysokości 4.000,17 zł przeznaczono na budowę wiaty w sołectwie Domisław, której nie zgłoszono we wniosku, co było niezgodne z art. 1 ust. 3 ustawy o funduszu sołeckim.

[Dowód: akta kontroli str. 164-179]

Burmistrz Gminy wyjaśnił, że zaproponowany kosztorys był tylko prognozą wydatków w celu zrealizowania zadania „Zagospodarowanie boiska wiejskiego”.

[Dowód: akta kontroli str. 240]

W trakcie kontroli Burmistrz Gminy uznał niezgodność powyższego wydatku z wnioskiem sołectwa i poinformował Pomorski Urząd Wojewódzki w Gdańsku o zwrocie środków w wysokości 800,03 zł, otrzymanych z tytułu 20% refundacji tego wydatku²¹.

[Dowód: akta kontroli str. 228]

2.2. Udzielanie i realizacja zamówień publicznych

*Opis stanu
faktycznego*

W badanym okresie Gmina nie udzielała zamówień dotyczących realizacji zadań w ramach funduszu sołeckiego na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych²², ze względu na ich wartość, która nie przekroczyła wyrażonej w złotych równowartości kwoty 14.000 euro.

[Dowód: akta kontroli str. 214]

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości, wykorzystanie środków funduszu sołeckiego.

Ocena cząstkowa

²¹ Pismo nr RIOŚ.3153.2.3.2012.A.W z dnia 13.09.2012 r.

²² Dz.U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

3. Refundacja z budżetu państwa części wydatków poniesionych w ramach funduszu sołeckiego

Opis stanu faktycznego

W 2011 r. i 2012 r. Gmina otrzymała refundację, w formie dotacji z budżetu państwa, części wydatków poniesionych w ramach funduszu na 2010 r. i 2011 r. – odpowiednio: 20.252 zł i 24.680 zł.

[Dowód: akta kontroli str. 223, 226]

Burmistrz Gminy złożył Wojewodzie Pomorskiemu wnioski o zwrot z budżetu państwa części wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego na 2010 r. i 2011 r. odpowiednio: 26.05.2011 r. i 25.05.2012 r., tj. z zachowaniem terminu określonego w § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 stycznia 2010 r. w sprawie trybu zwrotu części wydatków gmin wykonanych w ramach funduszu sołeckiego²³ oraz zgodnie z wzorem określonym w załączniku do ww. rozporządzenia.

[Dowód: akta kontroli str. 215-216, 224-225]

Kwota wydatków poniesionych w ramach funduszu wykazana we wnioskach przekazanych Wojewodzie Pomorskiemu, wyniosła: za 2010 r. – 101.257,19 zł²⁴, za 2011 r. – 123.401,18 zł.

[Dowód: akta kontroli str. 222, 225]

Biorąc pod uwagę wielkości kwoty bazowej w Gminie (K_b) w 2010 oraz w 2011 r.²⁵ oraz średniej kwoty bazowej w kraju (K_{bk}) w tych latach²⁶, wielkość otrzymanej z budżetu państwa refundacji (20% wykonanych wydatków) była zgodna z przepisami art. 2 ust. 5 pkt 2 ustawy o funduszu sołeckim.

[Dowód: akta kontroli str. 222-223, 225-226]

Uwagi dotyczące badanej działalności

W wyniku nieprawidłowości związanej ze sfinansowaniem w 2010 r. ze środków funduszu wydatków w kwocie 4.000,17 zł, na realizację przedsięwzięcia nieujętego we wniosku sołectwa Domisław (nieprawidłowość opisana w pkt 2.1 niniejszego wystąpienia) Gmina otrzymała w dniu 26.08.2011 r. dotację celową z budżetu państwa w kwocie wyższej od należnej o 800,03 zł. Zgodnie z art. 2 ust. 4 ustawy o funduszu sołeckim, refundacja w formie dotacji przysługuje tylko na wydatki wykonane w ramach funduszu, tj. uwzględnione m.in. we wnioskach sołectw.

W trakcie kontroli (13.09.2012 r.) Urząd dokonał zwrotu na rachunek bankowy budżetu Wojewody Pomorskiego części otrzymanej z budżetu państwa refundacji wydatków poniesionych z funduszu, w wysokości 800,03 zł (20% kwoty 4.000,17 zł).

[Dowód: akta kontroli str. 165-170, 222-223, 227-228]

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości, refundację z budżetu państwa części wydatków poniesionych w ramach funduszu sołeckiego.

Ocena cząstkowa

²³ Dz.U. Nr 21, poz. 106.

²⁴ Po korekcie z dnia 12.07.2011 r.

²⁵ 2.424,99 zł w 2010 r. i 2.569,02 zł w 2011 r.

²⁶ Obliczona przez Ministra Finansów kwota K_{bk} na 2010 r. wyniosła 2.312,09 zł a na 2011 r. – 2.399,29 zł.

4. System kontroli zarządczej

W Urzędzie funkcjonował system kontroli zarządczej. Za koordynację kontroli odpowiadał zastępca Burmistrza Gminy na podstawie zarządzenia Burmistrza Gminy w sprawie określenia sposobu prowadzenia kontroli zarządczej w Urzędzie i jednostkach organizacyjnych Gminy oraz zasad jej koordynacji.

W badanym okresie w Urzędzie obowiązywały pisemne procedury, obejmujące również funkcjonowanie funduszu sołeckiego, m.in. zarządzenie Burmistrza Gminy w sprawie ustalenia instrukcji obejmującej procedury nadzoru i kontroli – zasad wstępnej oceny celowości zaciągania zobowiązań i wydatków oraz gromadzenia, wydatkowania i zwrotu środków publicznych obowiązujących w Urzędzie, zarządzenie Burmistrza Gminy w sprawie zasad prowadzenia księgowości, regulamin organizacyjny Urzędu, w którym określono podział zadań realizowanych przez kierownictwo Urzędu i poszczególne stanowiska pracy.

[Dowód: akta kontroli str. 3-23, 353-370]

Zadania związane ze współpracą z sołectwami (m.in. w zakresie funduszu sołeckiego) przypisane były do zastępcy Burmistrza Gminy²⁷. Realizacja zadań z zakresu ustawy o funduszu sołeckim powierzono w zakresie czynności podinspektorowi Referatu Inwestycji i Ochrony Środowiska w Urzędzie.

[Dowód: akta kontroli str. 28-33, 283-284]

Stwierdzone i opisane w pkt 1.2 i 2.1 niniejszego wystąpienia pokontrolnego nieprawidłowości wskazują na słabości w funkcjonowaniu systemu kontroli zarządczej w obszarze funduszu sołeckiego.

Skarbnik Gminy uczestniczyła w szkoleniu z zakresu funduszu sołeckiego, które odbyło się w ramach spotkania Forum Skarbników Samorządów Województwa Pomorskiego w dniu 17.09.2009 r.

[Dowód: akta kontroli str. 265-269]

Sołtysi zostali przeszkoleni przez pracowników Urzędu w zakresie problematyki funduszu na zorganizowanym spotkaniu w dniu 23.09.2009 r., na którym przekazano im materiały pomocnicze w zakresie sporządzania wniosków, podejmowania uchwał a także realizacji zadań.

[Dowód: akta kontroli str. 265, 272]

Gmina nie była zobowiązana i nie prowadziła audytu wewnętrznego, o którym mowa w art. 272 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych²⁸, bowiem ujęte w uchwałach budżetowych kwoty dochodów i przychodów lub wydatków i rozchodów nie przekroczyły wysokości 40.000 tys. zł (art. 274 ust. 3 ww. ustawy).

[Dowód: akta kontroli str. 62-102, 264]

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, funkcjonowanie systemu kontroli zarządczej w obszarze funduszu sołeckiego.

Ocena cząstkowa

²⁷ Zarządzenie nr 0050.20.2011 Burmistrza Gminy Czarne z dnia 28 lutego 2011 r. w sprawie powołania Zastępcy Burmistrza Gminy Czarne.

²⁸ Dz.U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.

IV. Wnioski

Wniosek pokontrolny

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²⁹, wnosi o:

wzmocnienie nadzoru nad przestrzeganiem obowiązujących zasad obliczania wysokości funduszu sołectkiego dla poszczególnych sołectw oraz wydatkowaniem środków w ramach tego funduszu.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku.

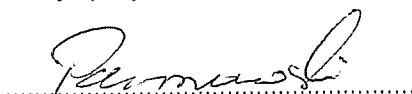
Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosku

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwagi i wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Gdańsk, dnia 25 września 2012 r.

Kontroler
Janusz Palmowski
Główny specjalista kontroli państwowej

podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Gdańsku

Dyrektor

DYREKTOR DELEGATURY
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
w Gdańsku

z up.

Dariusz Jarczuk
WICEDYREKTOR
podpis

²⁹ Dz.U. z 2012 r., poz. 82.

